Wojciech Łukowski

RENOWACJA HISTORYCZNEJ TABLICY Z PLANEM MIASTA GIŻYCKA I URBANISTYKA MAZURSKICH MIAST

Przed wojną w dawnym Lötzen (obecnie Giżycku) zapewne rozwijająca się turystyka była powodem do umieszczenia w przestrzeni miejskiej tablic z planami miasta. Znamy lokalizację dwóch. Jedna z nich, co widać na dawnych fotografiach, została ustawiona w pobliżu dworca kolejowego, druga zaś u wylotu kanału Łuczańskiego do jeziora Niegocin, gdzie wówczas znajdował się port żeglugi. Najprawdopodobniej jeszcze jedna tablica stała w centrum miasta.

1. *Tablica z planem miasta Lötzen (Giżycka) ustawiona nad kanałem Łuczańskim na placu przy porcie żeglugi. Fot. ze zbiorów Kasi i Janusza Pileckich.*

2. *Tablica z planem miasta Lötzen (Giżycka) ustawiona na placu przed dworcem kolejowym. Fot. ze zbiorów Kazimierza Pietrachowicza.*

3. *Oryginalna tablica zachowana w zbiorach Stowarzyszenia Wspólnota Mazurska w Giżycku. Stan z 2018 roku. Fot. Janusz Pilecki.*

Tablica, która ocalała i została odnowiona, stała przed dworcem kolejowym.

Tablice powstały najpewniej w latach 30. XX wieku, pomiędzy rokiem 1933 a 1940. Świadczą o tym dwa szczegóły widoczne na mapie: zaznaczona w legendzie numerem 25 powiatowa siedziba NSDAP oraz brak obwodnicy miasta oddanej do użytku w 1940 roku.

Powojenna historia odnowionej tablicy zaczyna się w 1946 roku. Wtedy to pani Maria Lempiecka, repatriantka z Ejszyszek na Wileńszczyźnie, znajduje tablicę przy dworcu kolejowym. W 1988 roku pan Stefan Lempiecki przekazuje tablicę Towarzystwu Miłośników Ziemi Giżyckiej. Odbiera ją pan Zenon Łukowski, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2 i stwierdza że lepiej od niego zajmie się nią syn, Wojciech Łukowski. W ten sposób tablica trafia do Stowarzyszenia Wspólnota Mazurska.

Od 2006 roku tablica była trzykrotnie eksponowana. Po raz pierwszy na wystawie „Fotograf przyjechał!", po raz drugi na prezentacji książki Kazimierza Pietrachowicza „Giżycko – Lötzen na starych fotografiach", po raz trzeci na jednym ze cyklu „Spotkań z Historią" – „Od niemieckiego Lötzen do polskiego Giżycka".

W grudniu 2017 roku rodzi się pomysł odnowienia tablicy. Pomysłodawcami renowacji są Jacek Gosk, Janusz Pilecki i Jarosław Andrukajtis, a sponsorami Jacek Gosk, Żegluga Mazurska i Stowarzyszenie Wspólnota Mazurska.

4. *Tablica podczas prac renowacyjnych. Fot. Agnieszka Przełomiec.*

Zadania podejmują się panie Agnieszka Przełomiec – artystka malarka, oraz Julia Martino – konserwatorka. Efekt prac przeszedł najśmielsze wyobrażenia. Tablica wygląda jak w czasach swojej świetności.

5. *Tablica po renowacji. Fot. Janusz Pilecki.*

25 października 2018 roku w Giżycku tablica została uroczyście odsłonięta w trakcie kolejnego „Spotkania z Historią" poświęconego urbanistyce małych mazurskich miast, na które zaproszona została dr Iwona Liżewska, lokalni architekci, władze samorządowe oraz przede wszystkim mieszkańcy miasta Giżycka.

Co dalej stanie się z tablicą? Pomysłodawcy i sponsorzy liczą, że kiedyś trafi ona do muzeum…, którego obecnie jeszcze nie ma. Jest jednak idea tworzenia Muzeum Wielkich Jezior Mazurskich. Muzeum to jednak jest dość odległa przyszłość. Co zatem stanie się obecnie z tablicą? Ta kwestia póki co jest otwarta.

Wojciech Łukowski